

Дигитална писменост

ЗАШТИТА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

- Лични подаци су информације, подаци или комбинација података помоћу којих се може идентификовати особа.

Пуно име и презиме

Адреса становања

Број телефона

Корисничко име и лозинка

Имејл адреса

Датум и место рођења

Подаци о банковном рачуну

ЈМБГ, ЈОБ

фотографија, видео...

Док учествује у комуникацији путем интернета, дете може ненамерно да открије и подели са непознатим лицима поверљиве информације о себи.

**Дигитални траг особе чини сав
садржај о тој особи и подаци које
оставља на интернету док посећује
веб-сајтове.**

Колачићи (cookies) су један од начина на који веб-сајтови прикупљају податке о корисницима и користе се за:

- чување података о пријављивању корисника,
- прикупљање статистика,
- побољшање рада веб-сајта,
- прослеђивање прикупљених података за потребе рекламирања у складу са интересовањима корисника...

- Да ли веб-сајт користи колачиће треба да буде наведено у условима коришћења. **Услови коришћења** представљају једну врсту уговора који корисници прихватају да би могли да користе одређену услугу на интернету.

- **Правила приватности** веб-сајта јесу законски обавезујући уговор између веб-сајта и корисника, који треба да детаљно информише корисника на шта све пристаје када је у питању прикупљање његових личних података.

- Прихватање услова без читања доводи нас у потенцијалну опасност јер свако потписивање уговора прихватање услова коришћења подразумева и прихватање одговорности за све што је наведено у тексту.

- На овај начин особа из незнања може дозволити продају својих личних података или садржаја у различите сврхе. Ипак, незнање не ослобађа од одговорности за учињене поступке.

Facebook

WhatsApp

Gmail

Instagram

TikTok

Snapchat

YouTube

Twitter

Telegram

- У већини држава корисник мора имати најмање 13 година да би отворио Гугл налог, али је у Шпанији и Јужној Кореји доња граница 14, а у Холандији 16 година.
- Доња старосна граница за већину он-лајн сервиса је 13 година (Instagram, Snapchat, TikTok), док је за WhatsApp доња граница у Европској унији 16 година.

- Све што нека особа напише или уради на интернету утиче на то како ће је људи третирати у стварном свету.
- Неки корисници интернета се понашају у виртуелном свету окрутније и агресивније него у стварном свету.

#%\$@!!

- Постоје правила понашања на форумима за игрице, објавама на друштвеним мрежама и приликом дописивања.
- Немој коментарисати, делити или лајковати садржај, слике или видео-записе који садрже вређање, говор мржње и остављање непримерених коментара.

Права детета у дигиталном добу

- Право на заштиту личних података и приватности једно је од основних људских права.
- Уједињене нације су 1948. године усвојиле **Универзалну декларацију о људским правима**, која важи и данас.

- Најважнији међународни документ којим се штите права детета јесте **Конвенција о правима детета**, која је усвојена 20. новембра 1989. године на Генералној скупштини Уједињених нација.

Кршење права деце на интернету настаје као последица изложености:

- дигиталном насиљу,
- говору мржње,
- различитим стереотиповима и предрасудама,
- непримереним садржајима,
- злоупотреби личних података и идентитета.

- Није дозвољено вређање, задиркивање или “прозивање” због припадности одређеној раси или народу, због боје коже, пола, језика, вере, инвалидета, порекла, имовинског стања или неке друге припадности.

- У виртуелном свету насилници могу много лакше да ступе и контакт са децом без надзора кроз анонимне или лажне профиле на друштвеним мрежама и форумима за игрице. На тај начин деца могу да постану жртве отмице, продаје или трговине децом.

Шта да радиш?

- Уколико неко злоупотреби твоје податке на интернету или се сусретнеш са неким другим обликом дигиталног насиља, због чега се осећаш узнемирено или уплашено, обрати се родитељима или некој другој одраслој особи у коју имаш поверења.

Klett

**“ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО
за 8. разред основне школе”**

странице: 126 - 142